

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
N-0032 Oslo

Høringsuttalelse: NOU 2009:18 Rett til læring

Øverby kompetansesenter har gjennom mange år utviklet kunnskap om opplæringssituasjonen for barn, unge og voksne med særskilte behov. Kunnskapen er både forskningsbasert, og et resultat av mangeårig tverrfaglig innsats med å bistå kommuner og fylkeskommuner i arbeidet med å sikre at alle skal oppleve en meningsfull og trygg opplæringssituasjon. Dette arbeidet har medført kontakt med et stort antall elever og deres foresatte, lokale fagfolk og ledere, fagfolk i helsetjenesten, brukerorganisasjoner etc. Erfaringene har vist Øverby at det ikke finnes enkle svar, og at både kontekst og den enkelte elev utgjør en variasjonsbredde som stiller det pedagogiske arbeidsfeltet overfor stadig nye og krevende utfordringer.

Utfordringene handler både om faglig innhold og organisering i en krevende virkelighet, en grundig gjennomgang var nødvendig. Hvordan er opplæringssituasjonen for barn, unge og voksne med særskilte behov – hvem definerer deres behov og hvordan blir disse møtt? Og hvordan bør de møtes?

NOU 2009:18 tar opp sentrale utfordringer og har nyttige refleksjoner om et komplekst felt. Sammenhengen mellom refleksjonene og tiltakene framstår imidlertid som uklar, og mange av de foreslåtte tiltakene synes i liten grad å kunne løse de utfordringene de skal være et svar på. Gjennom de mange særmerknadene kommer det til uttrykk stor uenighet i utvalget, dette gjør det vanskelig å forholde seg til utredningen som et samlet forslag.

På Øverby har hele personalet vært involvert og engasjert i arbeidet med høringsuttalelsen, det har vært avholdt flere personalmøter og de enkelte enhetene ved sentret har kommet med sine skriftlige uttalelser.

Uttalelsen er behandlet i Øverbys samarbeidsutvalg som støtter denne høringsuttalelsen. De tillitsvalgte har tilsluttet seg prinsippene og konklusjonene.

Gjøvik 27/11-2009

Anne Thorbjørnsen
Direktør

Kapittel 11. Målgrupper

Øverbys konklusjon: Sammensatte Lærevansker - Lavfrekvent kompleksitet

Kapittel 11 foretar en inndeling i vansker med høy og lav forekomst. Dette er en sterk forenkling, noe Øverby også kommer tilbake til i kommentarene under kapittel 16. Øverby kan ikke se at brukergruppene ved SLV-sentrene utgjør en homogen gruppe med generelle høyfrekvente vansker. De er barn, unge og voksne med sammensatt og kompleks problematikk som krever stor grad av tverrfaglig spesialpedagogisk og psykologisk spisskompetanse som overskrider det man kan forvente lokalt.

Begrepet sammensatte lærevansker er komplisert. I denne gruppen finner man både de med komplekse sammensatte lærevansker og de med generelle lærevansker. Vi mener det er avgjørende å skille mellom disse to gruppene:

Personer med sammensatte lærevansker må forstås som de som har flere spesifikke lærevansker som gjensidig forsterker hverandre og skaper økt grad av kompleksitet (komorbiditet). Det er svært sjelden at de ulike vanskene opptrer alene

Personer med generelle lærevansker refererer til barn, unge og voksne med nedsatt kognitiv kapasitet

Øverbys konklusjon: Elever med ervervet hjerneskade – behov for et nasjonalt spesialisert kompetansemiljø

Barn, unge og voksne med ervervet hjerneskade er en lavfrekvent gruppe, og det er store mørketall i skole og voksenopplæring knyttet til årsakssammenhenger. Når en hodeskade har skjedd hos et lite barn og vanskene først blir tydelige i skolealder, blir ikke alltid sammenhengen mellom skolevansker og hodeskade forstått. Vanskene kan da bli diagnostisert som språkvanske, lese- og skrivevanske, ADHD, generelle lærevansker el. Tiltakene kan i beste fall være noe til hjelp for eleven, men PPT har ofte ikke tilstrekkelig kompetanse til å fange opp elevenes komplekse behov. Det kreves spesialisert kompetanse og tverrfaglig kartlegging som kan danne grunnlaget for målrettede og skreddersydde tiltak. På denne måten kan elevene innenfor denne gruppen få en bedre skolehverdag, både faglig og sosialt. Dette arbeidet skjer i nært samarbeid med PPT.

Etter en ulykke eller sykdom som påfører barn/unge en hjerneskade av ulik alvorlighetsgrad, er den medisinske behandling viktigst i den første fasen. Etter at den medisinske behandling er avsluttet, er det ofte behov for *pedagogisk* rehabilitering av større eller mindre grad, som kan strekke seg over år.

Øverbys konklusjon: Elever med psykiske vansker – en neglisjert gruppe

Kapittel 11.3.2 Psykisk Helse, omtaler overflatisk utfordringene mht elever med psykiske vansker. Dette gjelder mange barn og unge, og skolen har lite å tilby disse elevene. Mange av disse elevene faller også ut av videregående skole. Dette er en utvikling som Øverby har erfart over år, og antallet slike henvendelser øker sterkt. Utvalget berører ikke tiltak for de som sliter mest og dette må inngå i det videre arbeidet etter høringen.

Kapittel 14. Rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen

Øverbys konklusjon: Rettigheter skal ikke svekkes – behold nåværende lovtekst

Utvalget foreslår å erstatte dagens lovtekst i opplæringslovens §5-1, retten til spesialundervisning, med *”en rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen”*. Det beskrives at tilretteleggingen omfatter det mangfold av tiltak som settes i verk i form av personalressurser, materielle ressurser og organisatoriske tiltak.

Øverby kompetansesenter er bekymret for at rettighetsprinsippet for enkeltelever blir svekket ved å definere behovet for tilrettelegging som et mer allment behov, og at en beveger seg bort fra individuelle behov og individuell tilrettelegging. I neste omgang vil det kunne stilles spørsmål ved om dette er en utvikling bort fra enkeltvedtak og dermed en svekkelse av klageretten. Øverby ønsker å opprettholde nåværende lovtekst og ønsker en presisering av kompetansekrav for pedagoger/spesialpedagoger som arbeider med barn, unge og voksne som får spesialundervisning. Vi mener at begrepet slik det er må kunne romme mangfoldet av tiltak, slik som personressurser, materielle ressurser, organisatoriske tiltak og faglig innhold og metode.

Øverby støtter utvalgets forslag om at den som har ansvar for gjennomføringen av spesialpedagogisk hjelp, må ha relevant kompetanse til å møte utfordringene. Kvaliteten på den spesialpedagogiske innsatsen blir i stor grad bestemt av kompetansen som utøver innehar, undervisningsaktivitet utført av personale uten spesialpedagogisk kompetanse, er ikke spesialpedagogisk hjelp.

Kapittel 16. PP-tjenesten og Statped – tettere på

Øverbys konklusjon: Fagområdet ervervet hjerneskade EHS – Nødvendig med nasjonal kompetanse på internasjonalt nivå

Øverby opplever det som svært positivt at fagområdet Ervervet hjerneskade behandles som et eget fagområde i NOU-en. Norge må nå følge internasjonale anbefalinger om å etablere ervervet hjerneskade som eget spesialpedagogisk fagområde. Det må intensiveres og videreutvikles forskning på fagområdet i samarbeid med høyskoler og universiteter, nasjonalt og internasjonalt. Det internasjonale nettverket innen fagområdet må prioriteres ytterligere.

Lik mulighet over hele landet for spesialpedagogisk bistand for alle barn, unge og voksne som har behov for det etter ervervet hjerneskade, må sikres gjennom at PPT har tilstrekkelig kompetanse til å fange opp barn, unge og voksne med ervervet hjerneskade. Statpedsentrene må ha tilstrekkelig kompetanse til å støtte PPT i arbeidet og kartlegge kompetansebehovet i sin region. Det nasjonale senteret skal ha et klart hovedansvar for kunnskapsutvikling og for å yte bistand i de mest komplekse sakene.

På side 113 i utredningen heter det: ”Statpeds arbeid på fagområdene syn, hørsel, språk/tale/kommunikasjon og **ervervet hjerneskade** blir i stor grad vurdert positivt av brukere og

samarbeidspartnere". Utvalget har trukket fram det gode faglige arbeidet som blir gjort ved Øverby med utgangspunkt i oppbygging av kompetanse gjennom mange år. Forslaget på side 183 synes derimot å stå i motsetning til denne positive vurderingen: "Øverby kompetansesenter, Gjøvik (to avdelinger) avvikles som eget senter. Funksjonene og ressursene ved Øverby som er tilknyttet avdeling for ervervet hjerneskade beholdes, men **lokaliseres til nye flerkompetansesentre.**"

Utvalget foreslår at kompetansen på fagområdet EHS skal spres på 4 nye regionale flerkompetansesentra. Dette mener vi i realiteten vil kunne bety en *nedbygging* av kompetansen på området. Forutsetningen for et kompetent fagmiljø på EHS-området er flerfaglighet/tverrfaglighet og kontinuitet. Øverby har siden 1992 utviklet og etablert et tverrfaglig fagmiljø basert på dokumentert kunnskap og praksis ute i skoler og barnehager.

Dette betyr i praksis at kompetansen må bygges opp på nytt. Fagkompetansen er knyttet til et fagmiljø og ved å spre dette, vil fagområdet fragmenteres. Det er både ressurs- og tidkrevende å bygge opp spesialisert kompetanse, det tar mange år å komme på et nivå som blir tilstrekkelig spesialisert. Ett nasjonalt kompetansemiljø må ha en tilstrekkelig faglig tyngde og et internasjonalt og nasjonalt faglig nettverk som bidrar til kvalitetssikring av kunnskapsutvikling og tjenesteyting for målgruppen. Det er viktig at Øverbys kompetanse og nasjonale ansvar på dette fagområdet, blir opprettholdt og videreutviklet. Imidlertid mener Øverby at også de øvrige Statpedsentrene med ansvar for en region, må ha en basiskompetanse på området EHS. Øverby har i samarbeid med Statped Nord arbeidet med å utvikle et forpliktende samarbeid hvor Øverby ivaretar sitt nasjonale ansvar gjennom felles fagutvikling og regional kompetansebygging. Dette kan være en mulig modell for ivaretagelse av et nasjonalt ansvar.

Videre s. 183: ...disse funksjonene [EHS] er i dag definert som landsdekkende, men i realiteten er det de nærmest beliggende fylkene som har klart best dekning". Øverby mener dette mangler begrunnelse. De pålagte malene for registrering/rapportering som årsrapportene baserer seg på, er utformet av direktorat/departement og er for grovmaskede og generelle og fungerer derfor ikke i samsvar med brukernes komplekse vanskebilde. Registreringene åpner ikke for å vise kompleksiteten i vanskebildet i hver enkelt sak. Øverby har ut fra rapporteringsmalen rapportert samlet for EHS og SLV, dette har gjort rapporteringen skeiv. SLV har det i hovedsak vært arbeidet med innen fylkene Buskerud, Hedmark og Oppland og det medfører derfor et feil bilde av den geografiske spredningen for tjenesteyting innen fagområdet EHS. Utviklingen har nettopp vært en stadig større tilmelding fra hele landet, dette gjelder både individualsaker og kurs/seminarvirksomhet. Utfordringen for Øverby har vært økonomien, som utvalget selv viser på side 109 har Ervervet hjerneskade sbenyttet ca 2 % av Statpeds totale ressurser. Dette står på ingen måte i forhold til den nasjonale oppgavens omfang og brukernes behov.

Fremtidig samhandling og arbeidsdeling mellom PPT og Statped

Øverbys konklusjon: Kompetanseutvikling i PPT – må være behovbasert og lokalt tilpasset

Utvalget peker på behov for bedre kompetanse på alle nivå. Vi kan ikke finne gode argumenter for et sentraltstyrt og tidsavgrenset kompetanseutviklingsprogram. Det krever at alle ledd i kjeden utvikles som lærende organisasjoner hvor det er helt avgjørende å kunne knytte praksisfelt og forskningsmiljø nært sammen. Kompetanseutvikling må sees på som en varig og dynamisk prosess og være styrt av lokale/regionale behov. Ved å bygge på den eksisterende kompetanse og struktur som allerede finnes i Statped vil en kunne ha et hurtig tilgjengelig redskap for støtte og hjelp til kompetanseutvikling i PPT. Et eksempel på et slikt tiltak er *Faglig løft for PPT* hvor Statped i Midt-Norge deltar sammen med universitet, høyskole og representanter for kommunene i Midt-Norge. Prosjektet i Midt-Norge er videreutviklet med prosjekter bla i Øverbys "region" Buskerud, Hedmark og Oppland. Forprosjektet som ble evaluert høsten 2009 viste klart at det var behov for lokale tilpasninger og videreutvikling i forhold til prosjektet i Midt-Norge. Det vil være nødvendig å videreutvikle samarbeidet mellom regionene også på disse områdene.

Samorganisering og regionalisering av Statped

Øverbys konklusjon: Nasjonalt ansvar og regional tjenesteyting, prinsippene Tilgjengelighet, Nærhet, Effektivitet og sikring av spisskompetanse

NOU 2009: 18, s. 179: "Fagpersoner i PP-tjenesten og det statlige spesialpedagogiske støttesystemet må kunne tilføre kompetanse som barnehager og skoler ikke har selv. De må ha nødvendig kunnskap om det lokalmiljøet barnet, ungdommen eller den voksne er en del av, og de må arbeide med utgangspunkt i de rammebetingelser barnehagen og skolen har, faglig, økonomisk og fysisk"

Øverby mener dagens organisering må være utgangspunktet. Den høye faglige spisskompetansen og de stillinger som i dag er knyttet til sentrene må i sin helhet forbli i det systemet som skal være med å sikre brukernes læring. Dagens organisering sikrer i større grad enn i Midtlyngutvalgets forslag, tilgjengelighet for samarbeidsparter og brukere. Kompetansesentrene har lang tradisjon på å samarbeide i disse sakene nettopp fordi de er komplekse og de pedagogiske utfordringene sammensatte og mangesidige. Midtlyngutvalgets forslag om nedlegging av SLV-sentrene vil etter vår mening fjerne og rasere kompetanse på sentrale fagområder.

Tabellen under viser befolkningsgrunnlaget i de fire regionene som utvalget foreslår, ut fra dette kan vi ikke se at et slikt forslag bygger på prinsippene om Tilgjengelighet, Nærhet, Effektivitet. Å oppnå dette i praksis i en region som omfatter 55,3 % av befolkningen i Norge synes illusorisk.

Utvalgets forslag til inndeling i regioner	Befolkning i regionen
Nord: Finmark, Nordland, Troms	13,3 %
Midt: Nord- og Sør-Trøndelag	8,7 %
Vest: Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland	25,9 %
Sør-Øst: Telemark, Aust- og Vest-Agder, Vestfold, Oslo, Akershus, Østfold, Buskerud, Hedmark og Oppland	55,3 %

Øverby går sterkt imot en sentralisering ved en samlokalisering av Statped slik utvalget foreslår. Fire regioner hvor sentrene er samlokalisert forstår Øverby som sentralisering og ikke regionalisering. Som vist i tabellen over vil regionene bli svært store, og prinsippene om Tilgjengelighet, Nærhet og Effektivitet vil vanskelig kunne ivaretas. Det er en lang argumentrekke mot dette forslaget, her nevnes noen punktvis:

- Brukernes behov for nærhet til tjenester og geografisk likhet i tilbud vil ikke bli ivaretatt
- Kompetansemiljøer oppløses og kompetanse går tapt
- Nettverk og samarbeidsrelasjoner rives ned
- Mange brukere og deres pårørende må bruke lengre tid på reise og opphold
- Lang reisevei for samarbeidspartnere betyr økte kostnader for disse til reise og opphold, færre fra PPT og pedagoger fra barnehager, skoler og voksenopplæring vil kunne besøke sentrene
- Statpeds tilsatte vil i mindre grad kjenne til de lokale rammebetingelsene
- Statpeds tilsatte vil i mindre grad kjenne de lokale forhold, rådgivningen kan derfor bli mer individfokustert og mindre oppmerksomhet rettes mot kontekstuelle forhold
- Mye arbeidstid benyttes til reising og mindre til faglig arbeid
- Samlokalisering fordrer flytting som medfører store kostnader
- Kostbare nybygg vil bli nødvendig
- Reisevirksomheten vil medføre økt belastning på miljøet

Øverby mener at de faglige og økonomiske følgene av utvalgets forslag om samlokalisering ikke er tilstrekkelig utredet og at forslaget bryter med prinsippene som utvalget selv har lagt til grunn for sitt arbeid. Det framkommer ingen konsekvensanalyse av hvordan de foreslåtte økonomiske omdisponeringene ved nedbemanning og nedleggelse av SLV-sentrene vil påvirke **tilbudet** til brukere og samarbeidspartnere. Utvalget skriver s. 182: "Det ligger derfor store potensielle faglige synergieffekter i samorganisering og samlokalisering". Øverby kan ikke se at denne påstanden er tilstrekkelig underbygget: Synergieffekten framkommer ved samarbeid og det er ikke en samlokalisering en garanti for.

Utvalget skriver videre: "Utvalget har ikke konkret tatt stilling til spørsmålet om lokalisering, men understreker at beliggenheten må sikre brukerne lett tilgjengelighet og lette samarbeidet med andre instanser" og "Regionssentrene skal i størst mulig grad være direkte tjenesteytere og bistå i tilrettelegging i læringsmiljøene. Øverby mener at sentralisering vil medføre avstand til brukerne og vanskeliggjøre tilgangen på tjenester i utkant-Norge.

Øverby har forståelse for at Statpedsentrene skal samordnes og ha et ansvar for hver sin region. Øverby mener at samordningen kan skje i en nettverksorganisering, hvor det enkelte nettverket samlet har ansvar for en bestemt region. Et godt eksempel her er Statped Vest. I tillegg til dette bør noen sentra inneha et nasjonalt ansvar på enkelte områder, slik for eksempel Øverby har innen EHS. Dette vil da innebære at et senter med et nasjonalt ansvar ville få et overordnet ansvar for kompetanseutvikling på fagfeltet i samarbeid med øvrige Statpedsentra, og at sentret i tillegg skal ivareta de regionale oppgavene på sitt fagområde som i dag.

Allerede i dag tar Statped ut effekter av samorganisering på noen områder. Dette gjelder SIKT (data og informasjonsteknologi), felles post- og arkivsystem, felles saksbehandlingssystem, kommunikasjonsarbeid, felles økonomisystem gjennom SSØ (Statens senter for økonomistyring) og i noen grad felles skoling av fagpersonalet på sentrene. Det ingen grunn til at dette ikke skal utvikles videre.

Øverbys konklusjon: Sammensatte læreverser – et ansvar for Statped

Øverby mener dagens organisering bør danne et utgangspunkt. Den høye faglige spisskompetansen og de stillinger som i dag er knyttet til SLV-sentrene må i sin helhet forbli i det systemet som skal være med å sikre brukernes læring. Dagens organisering sikrer, i større grad enn i Midtlyngutvalgets forslag, tilgjengelighet for samarbeidsparter og brukere. Kompetansesentrene har lang tradisjon på å samarbeide i disse sakene nettopp fordi de er komplekse og de pedagogiske utfordringene sammensatte og mangesidige.

Det er flere årsaker til at kommunene/fylkeskommunene ønsker ekstern bistand fra SLV- sentre med tjenester for mennesker med sammensatte læreverser. Så vel små som store kommuner melder behov for kompetanse og tjenester for elever med de mest komplekse utfordringene. Dette gjelder elever med alvorlige atferdsvansker, elever med kompliserte vansker tilknyttet multifunksjonshemming, autisme og Asperger syndrom, ADHD, Tourette syndrom med flere. Kommunene melder også behov for bistand fra SLV-sentrene i lokale kompetanseutviklingsprosjekt hvor de etterspør både kompetanse på innovasjonsarbeid og ny forskningsbasert kompetanse om

målgruppen. Øverby opplever et sterkt økt behov for tjenester, og det er verdt å merke seg at jo dyktigere de tilsatte i PPT blir, desto flere elever med store og komplekse behov blir fanget opp. Dette betyr økt etterspørsel etter tjenester fra kompetansesenteret i komplekse saker.

Utvalgets forslag om å fjerne 115 stillinger fra SLV-sentrene er ikke velbegrunnet og vil frata kommunene muligheter for tjenester på områder de i stor grad etterspør. Det går ikke fram hvilken kompetanse Statped skal kvitte seg med. Det virker lite gjennomtenkt å foreslå dette før man har fått utredet konsekvensen av å fjerne disse stillingene. Å fjerne stillingene fra Statped vil være å kaste bort verdifull kompetanse som er bygd opp over år og vil svekke et innarbeidet tilbud til utsatte målgrupper.

Kap 17. Helhet krever tverrfaglig og tverretatlig samarbeid

Øverbys konklusjon: Komplementær kompetanse og avklaring gjennom sentrale føringer og avtaler

Øverby støtter utvalget i at helhet og sammenheng må ivaretas både på individnivå og systemnivå og når det gjelder viktigheten av at det er sammenheng mellom tjenester i ulike livsfaser (s.190). Sammenheng i livsområder krever at det også er sammenheng mellom ulike forvaltningsnivåer og instanser, mellom det som ivaretas av kommune og fylkeskommune og de deloppgavene som ligger til det statlige nivået.

På side 191 sier utvalget at de med tverretatlig samarbeid forstår de samarbeid på systemnivå, på tvers av instanser og forvaltningsnivåer, både horisontalt, vertikalt og diagonalt. Tverretatlig samarbeid krever at en avklarer hvilke mål og oppgaver som foreligger for de ulike instansenes ansvarsområder. En kan tolke det som om en i dag mangler denne avklaringen. Men Øverby opplever en stor grad av samstemthet og avklart oppgave- og ansvarsdeling opp mot spesialisthelsetjenesten, da regulert i gode samarbeidsavtaler. Øverby benytter i stor utstrekning overordnede samarbeidsavtaler og har inngått tilpassede avtaler med våre samarbeidspartnere. Det er inngått konkrete samarbeidsavtaler som fastsetter rutiner for dialog og prosedyrer for samhandling. Det er en tydelig grenseoppgang av ansvar mellom "spesialisttjenesten" innenfor opplæringsloven og spesialisthelsetjenestene, regulert gjennom helselovene.

Alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) nevnes som eksempel på et arbeidsområde som overlapper med habiliteringstjenesten. Brukere med behov for ASK har ofte behov for ekspertise innenfor det medisinske fagfeltet (habiliteringskompetanse og rehabiliteringskompetanse). Statpeds bidrag til brukergruppen er ekspertise innenfor det spesialpedagogiske fagfeltet. Det er derfor viktig å opprettholde og videreutvikle et nært samarbeid mellom Habiliteringstjenesten og Statped. Alternativ og supplerende kommunikasjon er vesentlig for mange av brukerne som får tjenester på SLV- vanskeområdet. Brukergruppen er ikke ensartet.

Kapittel 18.6. Forskning

Øverbys konklusjon: Statpeds forskning styrkes i samarbeid med høgschooler og universiteter

Øverby vil støtte utvalgets understreking av å styrke forskning knyttet til barn, unge og voksne med behov for ekstra tilrettelegging i opplæringen. Likeledes er Øverby enige i at det er behov for å heve kvaliteten på denne forskningen for å styrke kunnskapsgrunnlaget for utforming av politikk og praksis. Øverby er også enige i påpekningen av behovet for en forpliktende samarbeidsavtale mellom virksomhetene i Statped og universitet og høgschooler.

Utredningen viser til sider ved det spesialpedagogiske feltet som er "underforsket". Øverby vil i denne sammenheng støtte utvalgsmedlem Gidske Holcks særmerknad (s. 231). Hun viser til at forskning ikke i så stor grad kan fortsette å prioritere forskning innen det medisinske paradigme, men i større grad ta fatt i sammensatt og kompleks problematikk slik dette viser seg i kommuner, skoler og lokalsamfunn for å få til en inkluderende skole for alle elever.

Utredningen viser til at det er en manglende avklaring av Statped som forskningsinstitusjon. Øverby vil her presisere sin forståelse av forskningens rolle og plass i Statped, som vi ikke ser behov for å endre, men snarere styrke. Denne forståelsen er i tråd med de strategiske føringer for Statped 2009–2011 som sier: «Statped skal i samarbeid med universiteter, høgschooler og andre forskningsmiljøer styrke innsatsen på utvikling av forskningsbasert kunnskap, for å øke kvaliteten på tjenestene». Styrkingen ligger i en forpliktende samarbeidsavtale og en styrking av Statpeds forskningskompetanse, der forskerutdanning naturlig vil inngå, er Øverbys vurdering.

Utredningen omtaler sentrenes støtte til de som tar forskerutdanning som en støtte til ansattes forskning. At utredningen velger å se dette på en måte som en støtte til enkelte medarbeidere og deres private ambisjoner, heller enn å se det som en styrking av sentrenes arbeid med utvikling av forskningsbasert kunnskap og kvalitetssikring av tjenester, gir grunn til undring. Forskerutdanningen og Ph.D-prosjekter foregår aldri uavhengig av universitet eller høgschool. At det finnes medarbeidere i Statped-virksomhetene med en forskerutdanning, ser Øverby som en stor styrke. Utfordringen bør derfor være å arbeide for å utnytte denne kompetansen både i forhold til å styrke sentrenes faglighet innad i Statped, internt ved sentrene og i samarbeid med universitet og høgschool for å bidra til at praksis i skolen tilpasses den enkelte elev og samlet sett bidrar til en ønsket samfunnsutvikling,